

פירוש הרמב"ם לאבות

דע מה שתשיב (ב, יג)

הרב יצחק שילת

משנה אבות

רבי אלעזר אומר:

הוי שקד ללמוד - מה שתשיב את אפיקורוס.

ודע לפני מי אתה עמל - ומי הוא בעל מלאכתך.

פירוש הרמב"ם

עניין "שקידה" הוא מלשון הכתוב "כי שוקד אני על דברי" (ירמיה א, יב), כלומר מהיר ומשתדל, או יהיה ענינו הרגל ותמידות כמו "לשקוד על דלתותי יום יום" (משלי ח, לד).

מה שתשיב לאפיקורוס - אמר צריך שתלמד דברים שתשיב בהם לאפיקורסים מן האומות, ותחלוק עליהם ותשיבם אם יקשו לך. ואמרו "לא שבו אלא אפיקורוס גוי, אבל אפיקורוס ישראל כל שכן דפקר טפי", רוצה לומר שיוסיף לבזות, ומפני זה אין צריך לדבר עמו כלל, שאין לו תקנה ואין לו רפואה כלל ועיקר, שנאמר "כל באיה לא ישובו, ולא ישיגו ארחות חיים" (משלי ב, יט).

ואמרו אף על פי שתלמד דעות האומות לדעת איך תשיב עליהם, השמר שלא יעלה בלבך דבר מן הדעות ההם, ודע שמי שתעבוד לפניו יודע צפון לבך, והוא אמרו ודע לפני מי אתה עמל, רצה לומר שיכוין לבו באמונת השם יתברך: